

10 CENTIMS lo número

¡Qu' es bonich, allargassada
dedicarse á *no fer res*
y llegar d' una tirada
la carteta del marqués
que li diu «bella casada».

FF

De dijous á dijous

LAS nacions, aquets organismes col·lectius no 's moren jamay; quan menos dins l'espai de temps qu' en pot l' hom apreciar en sa vida curta, en son pas pe 'l mon.

Roma, domina 'l mon en pés... tot lo mon conegut ants de l' era Cristiana. L'imperi 's va esbullar desfentlo els pretorians, que 's venian al mes vinent la dignitat suprema d' Emperador, l' obra dels patricis y del poble; no vá estrenyer lo dret de ciutadania, y Roma vá morir's ants que sots las mans dels barbres, de las feridas que li infringiren sos mateixos fills.

Després de restar junyidas á l' esclavitut, de mirar repartit son propi territori en sens fi de principats y repúblicas, que sens trebas lluytaren las unas ab las altres valentne de menos la nació complerta, n' ha resurgit l' Italia lliure sola y forta, en l' espai de poch's anys.

*
**

Aixis mateix els passa á las altras nacions. Reviu Grecia; resta unida y ferma l' Alemany.; lluytan Servia y Bulgaria per' atrapar son antich poder y territoris.

Tots aquets organismes, ressucitan com Llátzer al crit potent d' independencia y á las llums de la llibertat, qu' arreu arreu s' imposa, malgrat las testas coronadas.

Lo Japó, 'l poble antiquísim que 's civilisá ensem's la Xina, va perdurar estacionat y lluny del mon novell, solitari, apartat de tothom, corrompentse com gorch d' ayguas brutas térbolas de llois insans, per espai de vintidós segles. Al sentir de las potencias europeas, orgullosas fins la desmasia en tal punt, constituía un organisme estacionat, com mort, incáp's per reaccionar's... deixantlas paradas á totas al veurer demostrat d' un modo vident, de des fá nou anys, qu' havia recobrat tota la seva vitalitat y que 's trovava capás per l' evolució y pe 'l progrés.

Lo miracle s' operava per mercés d' els elements lliberals y á l' escalf de las ideyas mes avansadas.

La llegenda de l' inferioritat de la rassa groga, ja no pot ser acceptada per ningú que 'n tinga 'l nas á la cara. Y lo més pasmós al observador qu' estudia 'l procés de la regeneració japonesa, n' es la rapiditat fulminanta ab que s' ha vist complerta.

Un llevat ben feble á las apariencias y sens cap poder, com ho es lo quin depositaren al si de la societat Japonesa, 'ls barcos Inglesos y Nort-Americans que l' any 1863 visitaren Yokohama y Nagasaki, fou prou potent per posar en fermentació lo pá mort del poble Japonés.

Sortiren homes de preclara intel·ligencia, d' esperit recte, lliberal y cor obert á totas las conquestas portadas á bon terme pe 'ls occidentals, que van veurer clar que 'l Japó podia arribar á esser una potencia de primer ordre si s' empenia y acceptava els procediments lliberals adoptats pe 's pobles de l' Europa, mes avansats.

Per fer'ho era precís destruir lo régimen polítich

imperant, acabar de cop y volta ab l' autocracia qu' exercian per doble partida lo «M k do» soterrat en son palau inaccessible, lo «Sóghim» dèspota visible, majordom imperial, secretari universal, compendi de tots els poders de la terra, sostingut per la noblesa y pe 'ls temibles *samurkais*, mena de senyors feudals qu' en portavan dos sabres, un per cada ma, com simbols del poder militar y judicial qu' exercian ensemps.

*
**

Dos homes treballaren ab talent y bona fé per' la Revolució qu' estallá en 1868 y va durar fins l' any 1870. Aquets dos homes foren Okubo Hosi nitsi y en Muso Ito, ara marqués de son nom, capítost del Consell privat del Emperador.

Hosimitsi fou l' héroe y ensemps la víctima d' una obra tan ferma y tan grandiosa com fou lo renaixement del Japó. Comparats els treballs d' aquet ab los de 'n Ito, resultan els d' aquets petits y mesquins ab tot y ser molt grans y feconds.

Abordadas sas primeras tentativas de revolució polítich-social, emprengueren llarch romiatje lo primer per l' Europa, y Hosimitsi per l' América. Ausents de sas llars, granava mentrestant la llevar generosa que 'n sembraren en terra prou ben abonada, y tot d' una sent á Londres, xiularen las orellas d' en Hosimitsi, que sos concit dans lluytavan llá d' en llá, contraris á la dominació dèspota y entrotlladora dels samurkais y daimés.

Corrents, volá envers la patria; tenia vintisset anys no més.

Cap d' els revolucionaris fou capdill, escriptor, y orador tot d' una pessa.

Sos discursos y sos escrits, convenceren als indecisos... y un cop ben convensuts, ab lo fanatisme propi de la rassa groga anaren vers la lluyta.

Pero moltes vegadas en combats diferents, son cos era invulnerable ó á las sagetas ó al cansament; son ánima gitava coratge. Cada colp tornava á la lluyta, ab pit mes brau y cos mes ferm. Sa tossuneria, son valor, son talent natural, trunfaren á la fi.

Pe 'l mes de Novembre de 1869, lo M k do decretava la supresió del Sóghunisme, trumfant la llibertat, y per un decret, document cèlebre per sa claretat y concisió, anunciava al pais Nippó, lo térme del vell y ranci régim antich, aborrit per tothom y per estrenar lo novell regim, era de progrés, convocava 'l poble per que el·legís representants encarnació de sos desitjos, de sa voluntat... de la voluntat nacional.

Okubo Kosimitsi, fou nomenat primer ministre; Yto, Hugadi, Kanimusa, Urín, Okeyo li fan costat en qualitat de concellers responsables, y treballant sens parar, vuyt anys seguits, lograren cambiar l' organisació administrativa, rémora y causa principal de la decadencia Japonesa.

Fins aquí l' administració, no mes s' havia cuydad de fer efectius els impostos, vexant al poble per tréureli 'ls diners y malgastarls tot seguit, els que no havian pogut robar ó fer fonedissos.

*
**

A fi y efecte de tenir auxiliars y successors en sa empresa, enviavan á Europa mil cinchcents joves cada any per ferlos estudiar per metjes ó be

per enginyers la majoria; els altres, per acostumar al coneixement de las lleys y á las astucias y picardias diplomáticas.

Ensemps per enfortir aquest' obra, que tants esforços y tanta sang vessada volia dir, organiscaren l' exérci y la marina á l' europea; adoptaren tot seguit las industrias que desconeixían; construiren arsenals, melloraren els ports de mar que poseeixen á las regions Sud; es abliren companyias de vapors, que 'ls tinguessen en comunicació constant y directa ab els pob es més avansats y mentrestant, que molts d' aquets se pensavan que 'l Japó, no mes era un arrabal de la Xina, era de bona veritat la nació forta y progressiva qu' acaba su ara d'assombrar al mon

* * *

L' any 1878, á Tokío, uns samurk ais que li tenían votada, disfressats de llauradors del camp, van assaltar lo cotxe de Okubo Hosimitsi y allá mateix lo varen matar. Era 'n Prim d' allá.

Morí l' home; l' obra s' aguanta.

Estripá un cos palpitant y p' é de vida, la rancunia cega y arbolada; mes no pogué pas l' estultés malehida, destruir l' edifici d' intel·ligencia soberana.

Com l' Italia es l' obra de 'n Cavour y l' Alemanya d' en Bismarck lo modern Japó es creació d' Hosimitsi, fill de las ideyas lliberals y modernas.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

Ja ha tornat lo temps del any que despedeix mes aromas perque es lo temps de las flors, dels lliris y de las rosas, de las dalias y 'ls clavells, dels pensaments y violas.

La festa dels Jochs Florals es la que dona la nota d' anunci primaveral, y per xó totas las noyas (que son las flors d' aquet mon) converteixen á la Llotja cad' any pe 'l Maig en jardí formant un conjunt de toyas que don un gust de mirar entre 'ls flochs de 'n Vilanova, ó siga del jardiner y envelopador tot á l' hora.

Aquest any se creu hi haurá concurrencia més nombrosa al literari torneig qu' hi haurá diumenge á la *Bolsa*, tenint en compte la gran demanadissa que corre d' invitacions á desdir per part de centas personas que tenen empenyo gros per anarhi qui ab sa dona, qui ab la promesa qui sol, qui ab sa familia tota consolantse de dinar sense sopa, ni carn d' olla
¿Aqueix desfici, á qué vé?

¿Perqué s' omplirá la Llotja de gent de tots estaments de frach, levita ó de gorra (qu' es del modo aquet darré, que hi vaig cad' any una estona)

Es un misteri eix afany, aqueix volé anar per forsa als Jochs Florals y en bon punt aquest any las nostras donas que ans molts ni 'n feyan cas y 's burlavan dels diplomas dihent;—¡Aixó 'us dará pá! poetas de plomas d' oca.

¿Com s' explica os torno á dir, aquesta seba tant grossa que de pochs días ensá grilla dintre de las ollas del nostre extens *famellám* quo sembla que 's tornin bojas? Donant voltas pe l magí á totas quantas caborias y mal de caps y res més á ma imaginació omplan, he buscat y rebuscat la causa d' aqueixa cosa y 'm sembla que la he trovat certa. . (si un no s' equivoca).

Allá mateix fa pochs jorns s' hi trovava gran persona que simpatía inspirá á casi totas las donas de la nostra gran ciutat ricas, lletjas .. ó molt monas.

Y ja que á la recepció d' aquell vespre á dins de Llotja no varen deixarhi entrar més que homes.. res de senyoras! aquestas s' apilarán á dintre á primera hora per' que no pugan entrar massas homes y en tal forma serán duenyas del saló de Contractacions, per forsa.

De modo que vindrá á ser una revenja afrentosa contra la disposició donada molt rigurosa de que á la gran recepció no hi pogués entrar cap dona

Veurem donchs 'ls jochs florals mes voltats de flors hermosas que 'ls farán més atractius y no farán venir *nyonya*

A veure com anirán la fló, englantina y viola; puig desde uns quants *Jochs* ensá no hi estém del tot *conformas*, comparats 'ls seus travalls ab 'ls travalls que 's recordan y 's llegeixen d' aquells temps de més *fondo y menos* forma

Empró, no 'ns adelantém y esperém donchs com s' aportan 'ls poetas d' aquet any qu' han alcansat la victoria.

PEPET DEL CARRIL

Rigurosament histórich

A un tranvia de la Plassa de Sta. Ana, al marxar, que ja estava ple (segons lo reglament) anava á pujarhi una pobre dona esguerrada.

—Ya esta ple diuhen molts, principalment el conductor.

Al ser al carre de Fontanella pujan dos jóves «son de la casa diu el conductor» Al ser á la Granvia pujan dos municipals, ningu diu res. Al ser al carré del

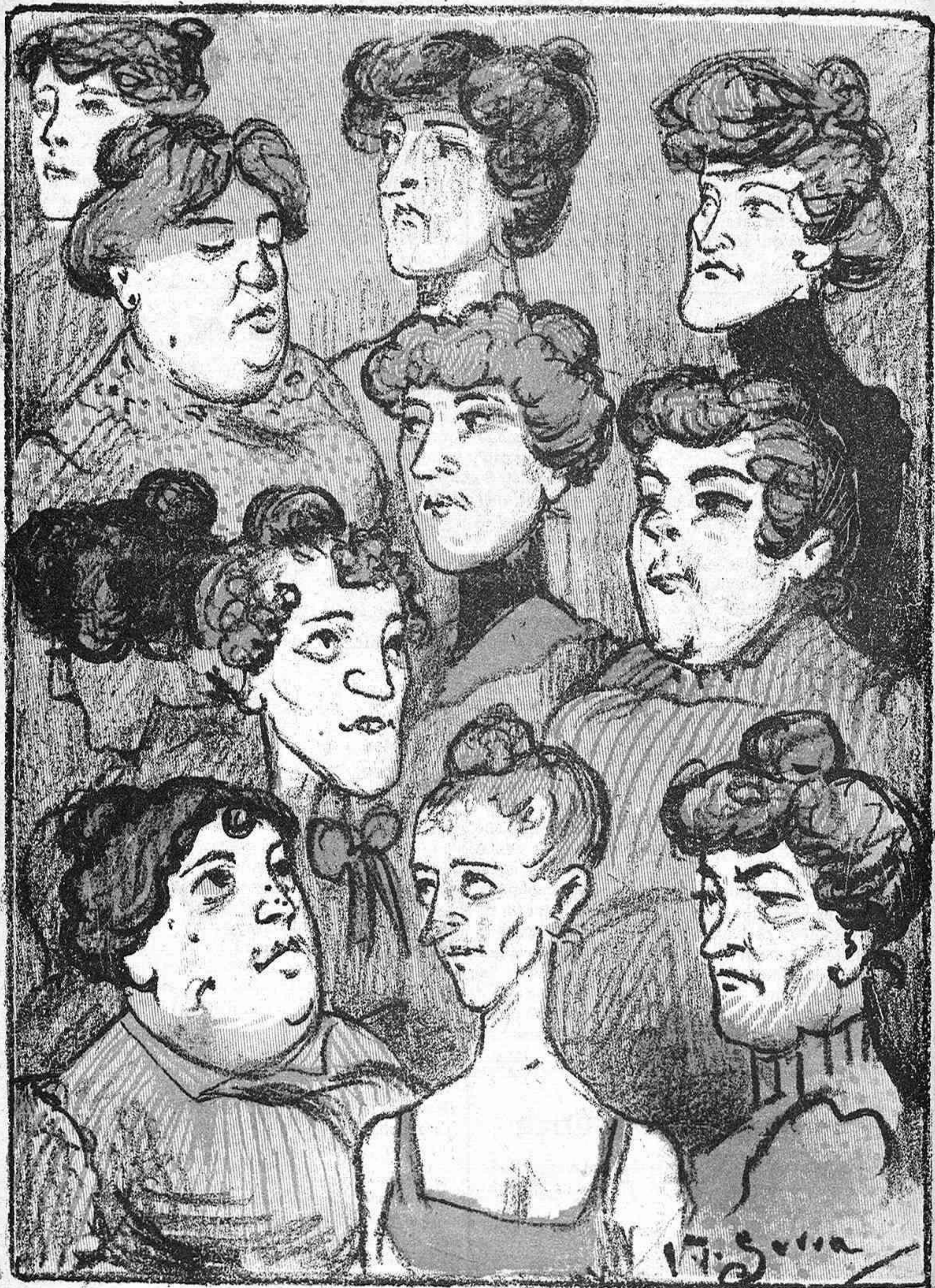
Bruch, puja 'l inspector ab una dona y dos nens: Tampoch diu ningú res, no mes que jo que dich... ¡Visca la justicia!

A un paleta que guanyava disset rals, un día 'l seu amo li va dir: D' avuy endevant, te donaré divuyt rals de jornal.

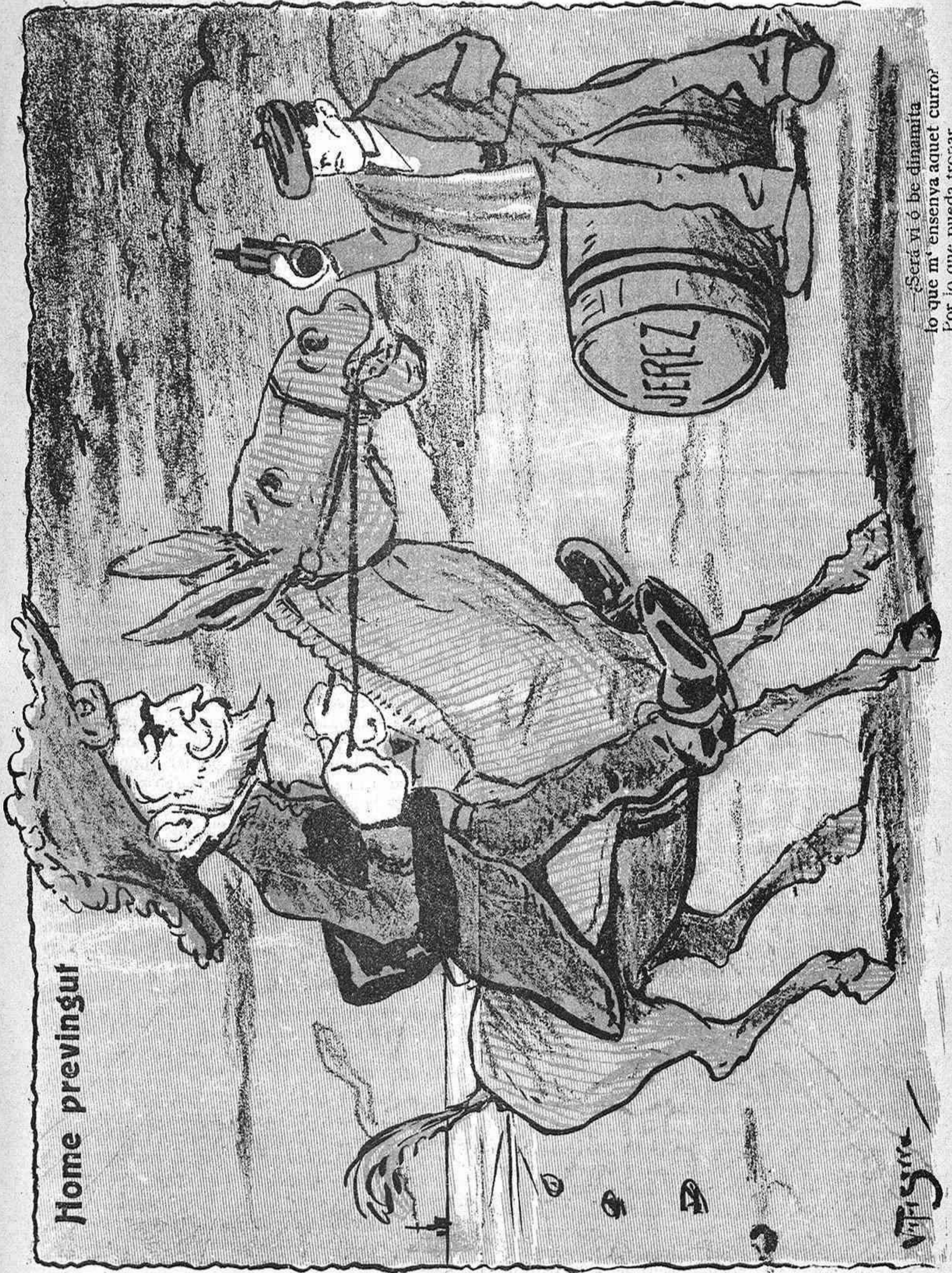
Mes ell va respondre:— No; no 'm convé, que quan plou, ó be perdo algún jornal, no mes perdo disset rals y allavors ne perderia divuyt.

ESTEVE BLASSI.

Grupo d' admiradoras
(Bellas y distinguidas señoritas)

— Ja es fora! ¡ja s' en ha anat!
¡Qu' es trista ara Barcelonal
ara com nos ho farém
per pogué matar l' estona.

Home previngut

—Será vi ó be dinamita
lo que m' ensenya aquet curro?
Por lo que pueda tronar
passém de llarch lo v el burro.

Viki Sureda

Anima febla

«Estimat Ramón: Aqueixa nit hi ha *soirée* a casa. Espero no faltarà.

Ernestina».

ERA la centéssima vegada que llegia aqueixa lacònica missiva y 'l meu cor no havia deixat de batre furiosament ni un sol instant. Aquelles lletras petites y contornejadas de dona coquetona constituïan pera mi un gran encant, recordantme l' hermosa mà que las havia trassat. Y, emprés per l' imaginació, 'm semblava contemplar en aquell moment la bella imatge de ma estimada a la qu' adorava ab foll frenesí desde molts anys, sense que may m' atrevís a dirli.

Com nasqué aquella passió, no podria explicar ho; Sab tal volta 'l malalt quan se va formar sa emfermetat? Solament puguí donarme compte de que may s' apartava de ma pensa, com si fos la d' un maníatich, son rostre hermós, en el que s' hi reflectava la seva ànima rubierta de candor, pura y transparent.

Jo no sé si per sa part experimentaria ella igual emoció ni si en son cor hi niarian els mateixos sentiments que 'n lo meu, pro jo crech que si. Mes d' una volta m' ho havían dit en son misteriós llenguatge aquells ullassos negres y penetrants que tant l' embellían.

Convensut de que aquella dona exercia sobre mí dolsa y agradable tiranía, no vaig tení altre dalé que declararli mon amor; mes vareig topar ab un terrible obstacle: ma timidesa, que devía convertir en desventura, alló mateix en que jo xifrava ma eterna felicitat. Hi han en lo mon passións tan grans que deixan atontat y sense acció 'l cor del desditxat qu' arriba a sentir las, y jo 'm trojava 'n aqueix cas. Y eixa feblesa l' experimentava al estar sol ab l' Ernestina. Parlavam del amor, de sos héroes y de sas víctimas y ella 'm mirava ab sos ulls ruberts de passió y somreya graciosament, y jo, alashoras, volia d' ill tot, pronunciar la frase sacramental aquell poderós «Jo t' aymo» que tal volta ella desitjava, pro la veu me mancava y sols conseguía moure 'ls llavis y pronunciar palabras inarticuladas. Y es que aquella dona era pera mi quelcom sobrehumá, una encantadora divinitat, sol capás d' inspirar respecte, y a la que profanaria declarantli 'l meu amor.

Després m' he preguntat perque no fou ella la que vegent mon amor y ma timidesa (puig be prou que 'ls degué veure) no comensá primer, perque no 'm digué: «Ramón. Ja se que 'l decoro de nostra societat me prohibeix que siga jo la que li declari 'l meu amor; pro veig que vostè no s' atreveix a sollicitarlo, y jo 'm sento ab mes forsas, li ofereixo generosament.» Y jo li haguera perdonat sa llibertat, qué dich perdonat, li hauria agraht en lo fons de la meva ànima. Pro sempre refusava aqueix pensament, ja qu' era un disbarat pretendre qu' ella hagués pogut obrar aixís en mitj de tants prejudicis socials.

Las nou se sentiren d' un rellotje y jo vaig comensar a vestirme poch a poch, devant del mirall a fi de donar a la meva persona aqueix *chic* que tan agrada

a las donas. Lo meu cor aná cobrant energias y vaig determinar acabar aquella nit mon penós martiri.

Ab aqueixa idea ficsa a la pensa vareix baixar al carrer y 'm vaig dirigir a ca l' Ernestina. P' el camí vaig aná rumiant mil frases bonicas, de las que tal volta, al arriivar lo cas, cap m' acudiría a la memoria y si acás m' acudía, no tindria lo suficient valor pera pronunciarla. Y al pensar aixó, mon cor s' estremía de rabia y 'm tractava a mi mateix de ximple y criatura.

A la fi vaig arriivar. Un criat m' obrí y 'm va conduhir al saló, espléndidament iluminat y ahont regnava inusitada animació. Vareix saludar als meus amichs sense deturarme me 'n aní directament a cercar l' Ernestina pera, aprofitant aquell moment de valor, demanarli una immediata entrevista. Mes quan la vaig ovirar, vareix experimentar cert malestar al veurela enrahonant amigablement ab un jove oficial de caballería, a qui no coneixia, lo qui, segurament, devía ferli l' alet, segons vaig poguer comprendre per las riallas ofegadas é indefinibles d' ella, que tant podían esser mofetas com de satisfacció.

Per sort aquell fat se separá d' ella y jo poguí acostarm' hi, y, després de saludarla vaig seure a n' al seu costat. L' orquesta comensá a preludiar un wals y prompte tota la sala 's posá 'n mohiment. Alashoras aprofitant lo soroll, vaig comensar a enrahonarli de que jo era molt desgraciad, de que 'l meu cor se trojava orfe d' amor, a fi de preparar ma declaració; pro ab gran desconsol vegí qu' ella no m' escoltava, distreta en sos propis pensaments y 'm vaig sentir desconcertat.

Lo malehit oficial se presentá devant nosaltres y després de demanarme permis ab odiosa finura, va invitarla a ballar a n' ella, y abdos se 'n anaren barrejantse entre 'l torbellí de las alegres parellas.

Al veure 'm sol entre tanta gent, mon cor senti fonda tristesa y casi 'm saltaren las llágrimas. Pro esforsantme en disimular vaig alsarme eixint de la sala apresuradament, sense sapiguer ahont me dirigia. Per sort mas pejjadas me portaren al jardí y allí en mitj de la més complerta soletat, me vaig posar a meditar en un banch. A mas oídos arriivavan feblement las notas de la música y la fressa dels que 's divertían..

De prompte vaig sentir pejjadas al comensament de l' avinguda ahont me trojava é instintivament me vareix amagar darrera un arbre. Al cap d' un instant passaren devant meu un home y una dona els quals se sentaren a un banch d' allà aprop. Un pur raig de lluna, eixint de sopte de darrera un núvol, 'ls iluminá y vaig poguer disingirlos: Ella era l' Ernestina; ell... ell aquell militar que tant mal m' havia causat aquella nit y que encare devía causar-me 'n molt mes.

Jo m' els vaig quedar mirant ficsament, mentres ells en veu baixa, 's deyan cosas que jo no podia sentir, pro que, per desgracia, ve prou que las endevinava. Una bufada de vent portá als meus oídos aqueixas amorosas paraulas ditas per ella ab tó tendre y apassionat.

— l' estimo ab tota l' ànima, Lluís meu.

Un bes ardent ofegá la frase.

Possehit de inexplicables gels volguí tirarme sobre ells pera castigar son descaio en burlarse, enca-

re que inconscientement, de ma desventura á ma presència; pera dirli á n' ella... pro ¿qué li diria?

¿Li havia dit acás alguna volta que l' aymava? Y si bè 'ls meus ulls li havían demostrat ¿era suficient aixó?

La música torná à sentirse y ells s' alsaren pera entornarse 'n al saló. Jo 'ls vegí passar altra volta per devant meu y 'm semblá que 'ls ulls d' ella brillavan d' aquella mena de manera ab que tantas voltas m' havían mirat á mi, pro ab foch molt mes intens; y poch á poch anaren desapareixent l' un al costat del altre, units sos dos cossos com si d' abduas naturalesas volguesen ferne una sola...

Alashoras vaig sortir del meu amagatall, y bramant d' irà, me 'n vareix anar d' aquell lloch pera mi tan crudel, ensemps que, donantme una forta bofetada en cada galta, exclamava:

—M' está bé aixó. ¡Per bestia!

ANTONI CANTALLOPS

ENSAIJS

I

Ella está á la finestra, recolzada,
rendida de passió,
ell baix boy devorantla ab la mirada
de febrosench lleó
Parlan d' amors, de plers y de ventura,
de somnis y ilusions..
y els ayres de la nit freda y obscura
murmuran oracions.
En cert moment la cándida donzella
presa d' un pur amor.
desclou de los seus llabis de ponzella
un bes encisador,
Un bés apassionat, rublert de vida,
que envia á son amant,
un bes dols, que la brisa engelosida
s' emporta lluny, cantant. .

II

Pe 'ls vidres del meu balcó
avuy he vist, m' estimada,
com tos ulls encisadors
has fixat en mi ab gaubansa.
El sonris qu' han dibuixat
los teus llavis purs de fada
ha engelosit lo meu cor
y seduhit la meva ánima.
Y els dos junts, ánima y cor,
temorosos y folls d' ansia
han fugit al costat teu
en amorosa volada.
Y encar qu ells enamorats,
gelosos t acompanyavan,
mirallantse en los teus ulls
y devorante ab besadas...
allá lluny en el balcó
hont fixares la mirada,
lo meu cos restava mut
y gelat com una estátua.

III

Tots els días al matí
tantost despunta lo sol
un cantayre rossinyol
apareix al teu jardí.
Y un cop allí sa veu destra
joya de las mes prouhadas,
refila dolsas cantadas
fins que surts á la finestra.
Quan lo teu rostre gentil
brilla en la finestra amada
y 'l ruixim de la rosada
enjoya tas galas mil,
lo cantayre prest se 'n vá
ó queda mut desseguida
y 'ls seus cants d' amor y vida
no s' ouhen fins l' endemá...
Aqueixa dolsa cantada
conjunt de goig y harmonia,
es lo toch d' Ave María
ab que 't saluda l' aubada.

EMILI REIMBAU PLANAS.

Rahó sólida

Parlant un día d' oficis
digué en Roch á un amich seu:
Jo tantas americanas
company hi arriuat á fer,
que si tant sols per cada una
tingués un duro no mes,
ja 't pots creure qu' á horas d' aro,
fora mes rich que 'n Xifré
L' altre amich li va respondre:
—¿Es dir qu' ets sastre Manel.
y aquet respongué — ¡Vatua!..
¿Sastre? no! .. Soch taberné.

RAMPELLS.

Estisoradas

D' ahont voleu que tregui 'l pols
per polsar ¡ay! la guitarra:
¡si soch un obré escanyat;
y aqui pau... y després gana!

Un foch crema dins mon pit
y abrasant n' esta mas venas,
que una foguera hi ha encés
la mirada d' uns ulls negres.

D' obras públicas s' en fan
y privadas al mon, molts:
de científicas, molt menos;
¡y de justicia .. ben pocas!

Dius, que sempre que tú 'm miras,
tremolar lo meu pit veus?
¡n' es á impuls de la tormenta
qu' hi aixecas aquells moments!

ANTOLÍ B. RIBOT.

ALI OLI D' ACTUALITAT

LA TOMASA

per J. LLOPART

—Quan te la puguis cordar tu la pots aprofitar.

Els monjos continuament no ensenyan tot a la gent.

LA FRATERNIDAD FANIA

Ab tal feix d' activitat el terror del Consistori d' aquest mode s' ha quedat.

Aqueix anglés que aquí veus té una ciutat sota 'ls peus.

TEATROS

LICEO

Dimecres últim y ab la coneguda ópera de Verdi *Rigoletto* debutá 'l tenor Sr. Caruso, que se 'l venía assenyalant com lo primer tenor del nostre temps y que per sas qualitats artísticas recordava á las millors glorias qu' han trepitjat l' escena, entre ellas, lo gran Gayarre y lo admirat Massini.

Per lo dit se pot compendre la espectació que hi havia pera sentir á tal maravella, per lo que en lo teatro s' hi vegé lo més granat en intellectuals que 's considera entre nosaltres.

Se l' aplaudí ab justicia en la romansa de sortida *questa ó quella* vejentse obligat á repetirla. També lo grá los honors del aplauso y de repetició la *canzonetta la donna é mobile* del quart acte. En las demás pessas de l' ópera ni sapiguerem veure al gran cantant, ni al notable artista, puig ab sa veu abaritonada y nassal, contínuament desafinava y calava, procurant desconcertar á sos companys si lo cantat era algùn *dúo*, *quarteto* ó pesa de conjunt.

Inútil creyém manifestar que la concurrencia sortí desilusionada.

Pera *vendicta* de son *onore*, dissapte repetí la mateixa ópera, y durant lo transcurs de la representació se vegeren per clar sas *qualitats* artísticas, que además de las esmentadas deu anyadir's'hi, un complert abandono del personatge y una falta excessiva d' expressió, de manera que 'ns resultá un artista dels mes vulgars que havém sentit y que en teatros de tercer ó quart ordre, encare deu esser discutit.

En aquesta representació vejentse lo públich escamat devant de tal *eminencia*, se desmandá en justa indignació á tanta *barra artística* y l' ovacioná d' una manera tan extraordinaria que no creyém tingui ganas de tornar á ensarronarnos ab sas exigencias y pretensions.

Y 's diu que té la *sans façon* de cobrar *cinch mil franchs* per funció. ¡Are compreném lo perquè se li va dir *lladre!*

Ab *Rigoletto*, y ab lo personatge de Gilda, debutá la triple Srta. Clasenti que ab tot y presentarse ab excessiva modestia, en l' aria del segón acte verdadera pesa de proba, dongué mostrás de ser una notabilitat, tant per sa fresca y ben timbrada veu, com per sa excelent escola de cant, com també per lo domini que té en las fermatas y picats. Ab justicia se l' aplaudí y hasta ovacioná.

La Srta Clasenti, resultá la eminencia de la nit.

¡Quanta tila deuría pendre 'l Sr. Caruso!

S' han donat dugas representacions de *La Traviata* que han valgut un triunf á la Srta. Clasenti, que desempeñá la protagonista ab verdader art y cantá la *partitura* com una celebritat, per lo que sigué molt aplaudida en lo famós y difícil *rondó* del primer acte, que 's veje obligada á repetir.

Participaren dels aplausos del públich los Srs. Ravozzolo y La Puma aixís com també lo mtre. Sr. Goula Fité que dirigí y concertá l' ópera ab verdadera maestría.

Estém á derrerías de temporada y pera ahir estava anunciada l' ópera de Ponchielli *La Gioconda* de qual

protagonista n' estava encarregada la Srta. Kruceniski que segóns noticias ne fá una creació.

PRINCIPAL

Pascual Cordero encare que son original segons se diu es alemany, té la *marca de fábrica* dels *vaudevills* francesos y com aquets, las inverosimilituts están en alta que quedan un xich menguadas gracias als xistes y escenas cómicas.

Salva molt á *Pascual Cordero* lo desempeño acertat que li dona la companyia, distingint'si la Sra. Tubau ab lo personatge de Laura y lo Sr. Gil en lo protagonista.

Se prepara *Marion Delorme* ab suntuós y nou decorat.

ROMEA

La morta se titula un quadro dramátich darrerament estrenat y que ha servit pera coneixer en son autor D. Pompeyo Creuhet, á un dels de ferma volada.

Es la primera producció que presenta á la escena lo Sr. Creuhet y ab ella s' ha remontat á tanta altura, que d' un salt s' ha colocat á primera línea.

Es un quadro tan realista y d' un efecte tan extraordinari que con mou profundament per la vritat y vigorositat ab qu' está presentat.

Lo llenguatge es també tan propi que mentres dura la representació, s' está duptant que lo que se representa sigui fictici.

L' éxit qu' ha tingut *La morta*, ha sigut ab justicia extraordinari.

Llástima d' assumpto tan conmovedor.

La execució ha sigut digna de tant notable obreta No sobressortí ningú. Tots están magistrals.

LAS ARTS

La Dida representada 'l díumenge á la tarde ha sigut un verdader éxit per la companyia y especialment per la primera actriu Dª Adelina Sala, qui feu una protagonista deliciosa.

Desd' avuy comensan en aquet teatro 'ls *dijous de moda*, representantse 'l drama en tres actes del reputat pintor D. Modest Urgell *Lluny dels ulls aprop del cor* y la celebrada gatada de D. Frederich Soler (Pitarra) titulada *Lo Cantadó*.

Se preparan estrenos, que comensarán lo diumenge á la nit ab lo *tripijoch* en un acte *La Clau* de nostre estimat company de Redacció don Artur Guasch.

NOVETATS

COMPANYÍA DE VARIETÉS

Tocan á son terme las funcions de la *companyia de varietés*, ja que diumenje será la última.

En los passats días han debutat los germans *Pala-cios* que agradaren molt en los ballables, las germanas *Serranitas* que si no satisfieren del tot en lo treball, deixaren entussiasmats per sas caras preciosas y sas formas extraordinarias.

La rebaixa de preus establerta desde lo divendres últim, sembla que ha sigut vista ab agrado y haurá donat resultats á l' Empresa.

A espavilarse tocan los que desitjan donar l' adiós á las *bellas* atraccions.

UN CÓMICH RETIRAT

LA TOMASA

¡Tornemhil!

—¡Ay, gracias á Dios, García,
que el rey d' aquí ja ha fugit
y puedo pasar *cuantigo*
algún rato divertit.

No voldriam que s' enfadessin las donas, pero la veritat es que *El Diluvio* te rahó al ocuparse dels piropos que dirigiren moltes d' ellas á D. Alfons XIII, fa pochs días, a visitar nostra ciutat.

« - ¡Ay, pobret—deyan unas»

« - ¡Mireu qu' es maco!— n' hi havia qu' exclamaven.

Y totas plegadas, guiadas per l' enlluernament de lo desconegut, mentian á la cara del monarca.

Perque ni 'l rey es pobret, ja que li doném un grapat de millons en or, ni 'l rey es maco, perque no ho es, ni té neccitat de serho, perque no depén de la cara 'l que 's governa més bé ó més malament als pobles.

No s' ofenguin las donas ovacionants, pero en aquesta ocasió han sigut unas solemnes embusteras.

*

Per tot arreu 'l qu' es amo d' alguna cosa, salvo honrosas excepcions, se creu ab lo dret de posar lo peu al coll dels infelissos.

Ara, son los *rabassayres* de Vilafranca de Panadés y tota aquella comarca, los que se senten al peu al coll, fortament apretat pe ls amos de las terras que cultivan; es dir, que las víctimas son las que verdaderament fan donar á la terra son profit, ab lo suhor de son front.

Los *rabassayres* posan lo crit al cel; pero es probable que cridant se quedin, sense lograr obtenir la compassió de ningú.

Bó, será que reflexionin aquets propietaris guiats per l' ambició, que com diu L' eó Tolstoi; hem de apartarnos d' ambicions, perque al cap de-vall, l' home necessita sols.. lo tros de terra que ha de guardar lo seu cos mort.

*

Los reussenchs avansats, están que treuhén foch pels caixals, y ab moltissima rahó.

La causa del seu descontentament es que ha desaparegut del despaig d' aquella Alcaldia una lápida que en la mateixa, hi havia commemorativa del establiment del matrimoni civil á Espanya.

Los reaccionaris están banyantse ab aygua de rosas de l' alegría que 'ls ha donat tal desaparició, y aixó no te res d' estrany; pero lo que si ha estranyat, y molt, als reussenchs es que 'ls concejals republicans d' aquella població, hagin fet molt poca cosa pera esbrinar qui ha sigut l' autor de la desaparició esmentada.

Com que 'l fixament de lápidas de la classe de la que 'ns ocupa es completament legal, consellem als elements avansats qu' obrin una subscripció, si es necessari, pera fixar en lo despaig de la Alcaldia una nova lápida, que siga deu veges das mes grossa que la desaparescuda.

Y si á algú li pica qu' e raquí.

*

Diuhén que tenim malalt al jefe d' policia Sr. Tre-sols de resultas d' una *papida muresca*.

Se diu que la *papida*, de dificil curació segons sembla, ha d' acabar ab la mort ó siga ab la cessantia, qu' agafará

també á una bona colla d' inspectors y agents que no tingueren la suficient perspicacia per comprendre qu' aquell jove ab tipo de seminarista, anomenat Artal, se proposava ferir al President de ministros.

No 'ns volém erigir en defensors de la nostra policia, la qual hem trovat en diversas ocasions ben deficient, pero també considerém que no tenen lo deber d' endevinar lo desconegut, ja que l' Artal ho era completament, puig no se sab que figurés en cap associació creada pera desferse d' h mes importants.

Mes culpa ha tingut la policia no perseguint sens descans com era degut, á lladres y casas de joch, y, no obstant, pera reprimir aquesta negligencia no se 'ls ha dit res absolutament.

La veritat en son lloch.

*

Després de fracassada la proposta d' en Palet de Rubi, pera Inspector general de Consums d' aquesta ciutat se preten nombrar, si no ha sigut ja nombrat, al fill d' en Morayta pera ocupar la plassa d' Agent de negocis á Madrid, vacant per defunció del Sr. Sojo.

La breva es una d' aquellas regaladas y que dona per tot; la feyna es gayrebé nula; la paga crescutissima, puig dit agent cobra un grapat de mils pessetas, ab carrech als nostres pressupostos del Interior y del Ensanxe.

Y com que la feyna es poca, l' Agent en qüestió, pot serho de altres municipis, y aixi resulta que sense doblegarhi l' esquena l' càrrech esmentat pot produhir de cinch á sis mil duros anuals.

No coneixem á n' al fill del Sr. Morayta y ignorém los punts que calsa; pero, creyém que, deixant apart conveniencias de partit pera atendre 'l bon servey, aquesta plassa hauria de provehirse entre empleats del Ajuntament que tinguessin ben demostrada la seva suficiencia ó al menos ab un barceloní, que coneixeria millor qu' un castellá las nostras necessitats y per l' amor natural á son terror, tindria sempre un marcat interés en que las qüestions pendents entre l' Ajuntament y l' Estat se ressolguessin á favor de Barcelona.

¿Qué 'n podém esperar d' un jove acostumat á la vida de Madrid?

¿No es facil qu' encara ajudi á estirar la corda?

Que 'n fa de mal al partit republicá, aquest afany de molts individuos, d' arreplegar brevas, aprofitantse de las circunstancias.

*

Per anar á la una no hi ha com lo redactors de *La Publicidad*. Solzament que dintre del períodich cadascú manté 'l seu criteri.

Per exemple, en lo número de diumenge, lo celebré *Barras tristas* gayrebé tracta de *cul d' olla* al publich perque va xiuar al tenor Caruso, puig, segons ell, encara que 'l cantant guanyí set mil pessetas per funció y ho fassi rematadament mal, no hi ha mes remey que callarse com un difunt.

En cambi en *Tabardillo* al fer la revista de toros, opi a que s' ha de ser exigent ab los dos espasas perque cobran una *exorbitancia*.

¿En qué quedém? ¿S' ha de ser ó no exigent ab 'l que cobra molt?

Ja veuriam qué faria 'l *Caballero de las Barras Tristas* si en un dinar de duro no més li donavan mongetas y arengadas.

*

Lo primogénit del Sr. Güell y Bacigalupi, nebot d'en Comillas, ha sigut nomenat ma ordom de setmana ab motiu de la vinguda de D. Alfons XII, á n' aquesta ciutat.

Nosaltres som uns pobres; pero sense voler ofendre á ningú, 'ns estimém més ser cap d' arengada que qua de pajell.

*

L' altre dia, á Madrid, en una mateixa corrida de toros, prengueren mal cinch toreros que foren voltejats pe 'ls toros.

Aixó gayrebé no 'ns ha fet fret ni calor, perque aquell que no vulgui pols, que no vagi á l' era.

Lo que 'ns fa pena de debó, es lo pare de familia, que cau desde una bastida, y deixa sense pa als seus fills: ¡Y d' aquet no s' en ocupan los diaris en extensos telégramas!

Repetim ara; que sentim las desgracias dels homes; pero las dels toreros, que son sers *completament* inútils á la Societat, nos tenen *completament* sense cüydado.

*

L' altre dia fou detingut en una taberna de la Ronda de Sant Pere un dependent del tractant en bestiar D Jaume Estapé.

Aquest dependent temps enrera va fer efectiva una factura de son amo que importava setcentas y pico de pessetas, y va tocar lo dos de Barcelona.

Mes tart demaná perdó á son principal, y aquell va tornar-lo á admetre á son servey, pero en mal hora ho feu, puig últimament aquest aprofitat dependent va demanar

á nom de son amo la cantitat de dos mil cinchentas pessetas, que sense sospitar li fou entregada.

¡Quanta veritat es aquell ditxo que de ter bé mal ne prové!

*

Es d' alabar lo repartiment qu' ha fet lo Gobernador Civil de la provine a de las 5000 p. as. que 's va reservá de las 1500 donadas pe 'l rey.

Gayrebé totas las ha entregadas á centres obrers, que en vritat, son los que 's trovan més necessitats de moneda.

En cambi l' Alcalde Boladeres. va distribuir las entre convents y altres establiments religiosos, que son los qu' están més bé de rals.

Pero, no 's pot exigir gran cosa més al nostre Alcalde, perque ja te prou feyna en pentinarse las famosas patillas.

*

Després del cake walk ha eixit lo ball anomenat foot-ball, que no es altra cosa qu' un vals ab l' aditament de que 'ls balladors han de donar puntadas de peu á una bola, sense perdre 'l compás.

Als castellans los vindrá que ni pintat aquell ball per aplicar lo seu ditxo de *no dar pié con bola*, aplicantlo als mals balladors del foot-ball.

Y nosaltres, en vista de que encare hi ha gent que té humor pera inventar balls nous, contemplant las parellas balladoras exclamarém: ¡Rodi la bola! y «qui no té feyna 'l gat pentina».

.....

Fábula

Mostrava una joyeria
dintre 'l seu aparadó,
una alhaja molt preciosa
d' indefinible valor.

Semblava d' or y de perlas
pero fós de lo que fós
la donava ben barata
l' argenter, son venedor.

Per adquirirla, imposava
sols algunas condicions
y eran: que l qui fos son amo
no podia may tant sols
mirarla ni durla á sobre,
sino tancar-la á un recó
de calaix de calaixera
perque no hi entrés la pols.

Y es clar que ab aquesta forma
no trovava comprador:
fins qu' un dia un pobre jove
enamorat de tot cor
d' aquella preciosa alhaja,
va aceptar las condicions.

Y un cop gastats els ahorros
fets á copia de suhor:
y un cop va tenir ja á casa
la joya de gran valor
y ficada á dins d' un urna

ab la mar de precaucions,
á las horas sens volguerho
á l' urna va doná un cop
y á micas vá saltá un vidre.
per' hont va entrarhi la pols.

Y aqui van ser los apuros
y desenganys del minyó!...

A las horas va comprendre
perque ab tantas precaucions
l' argenter vendre volía
aquell fictici tresor
puig sols al tocarhi l' ayre
va tornárseli de plóm

Aixis sol passá ab las donas
en algunas ocasions,
que quan las veyém mostrarse
dintre d' un aparador,
fa semblarnos que son joyas
d' or y perlas la ilusió. .
y quan las tením á casa
veyém ¡ay! que son de plom!

J. RIBAS. S.

EPIGRAMAS

—Lo pico que 't vaig deixar
¿quan m' el tornarás Marsans?

— Son favors aquets tan grans
Que may se poden pagar

Es tan *avansat* en Buda
y de pensaments tan *grans*
qu' hasta fins quan estornuda
sempre llensa capellans.

Te un gat tan bufó en Bové
y tan d' ell n' está emprenat
que tothom diu pe 'l carré:
«Tot lo dia agafa 'l gat.»

CANTAYRE ENROGALLAT

CANTARS

Farecen de fino nácar
los dientes de tu boquita
Pero ab 'l tarot que portas
semblas ben bé una corista

No te fies de mujeres
que te digan que te quieren,
que totas dintre del monyo
hi portan la trampa fe'a

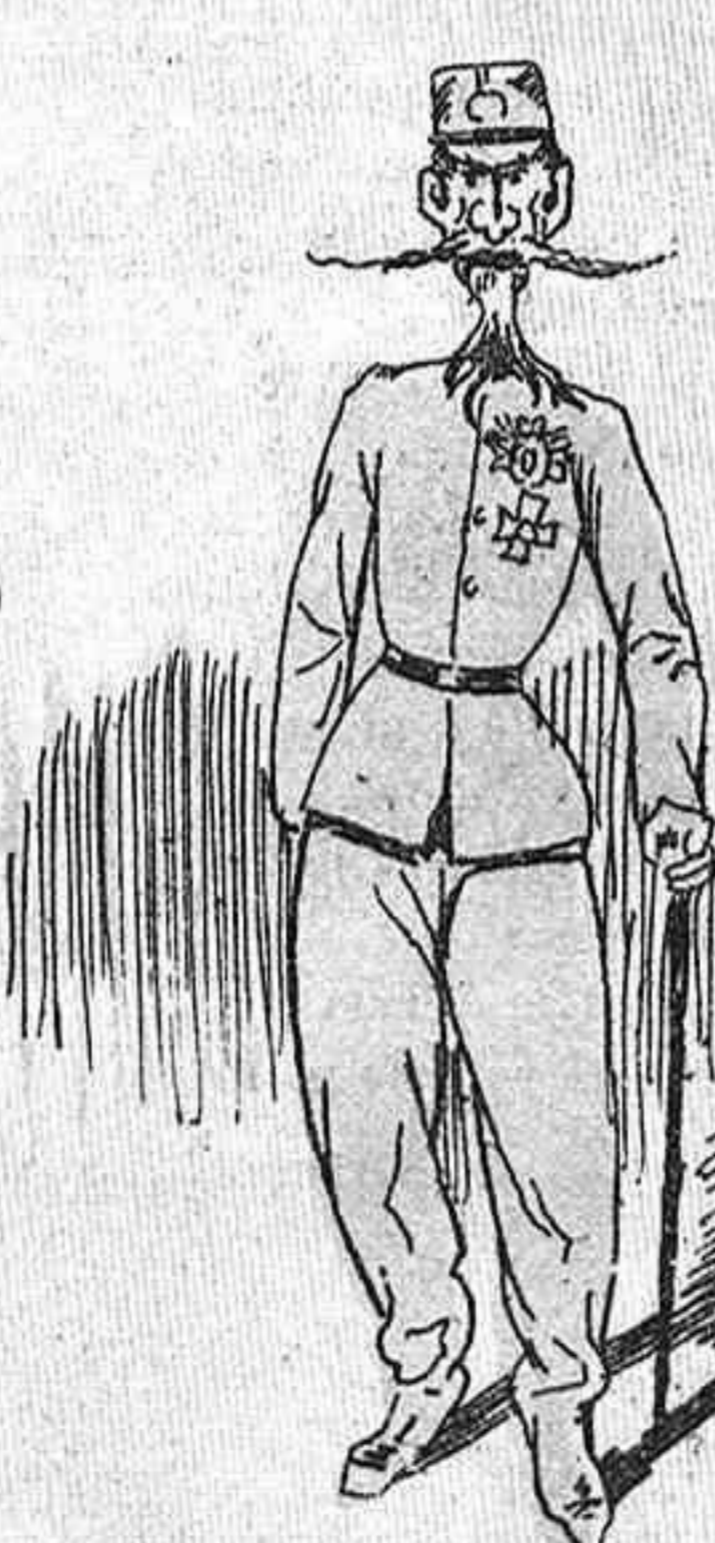
J. XIMÓ.

Espurnas

—Vol que l'acompanyi a casa,
dolsa prenda idolatrada.
—Crech que val mes anar sola,
que no mal acompanyada.

A un guerrero gras així
lo ferirán al moment,

y aquest altre ha de morí,
ben cert de decardiment.

Un marino que revela
qu' ha anat a dojo la tela.